

تکالیف

مهارت محور

بهترین مدرسين آن
هاي هستند كه مي
گویند به كجا بنگر، اما
نمی گویند چه را ببین.

الكساندر ترفور

فرق بین دانش و مهارت چیست؟

دانش چیست؟

دانش را در طول زندگی از کانال های مختلف مثل مدرسه و دانشگاه یا حتی در خانواده و جامعه فرا می گیریم. مثلاً در مدرسه ریاضی را یاد می گیریم و یا به کلاس زبان می رویم و آن را در حد دانش فرا می گیریم. یا تعریف های گوناگون از اعتماد به نفس یا عزت نفس را حفظ می کنیم یا یک کتاب را در باره ی تاریخ یا جغرافیا می خوانیم. حتی کتاب یا مجله ای را در مورد هواپیما یا انواع خودرو ها مطالعه می کنیم. کتاب مربوط به راهنمایی و رانندگی را کاملاً حفظ می کنیم و لی نمی توانیم رانندگی کنیم.

فرق بین دانش و مهارت چیست؟

مهارت چیست؟

اما مهارت چیزی فراتر از این حرف هاست زمانی که صحبت از کسب مهارت می آید برخی انسان ها عقب نشینی می کنند. چون کسب مهارت علاوه بر آنکه نیاز به کسب دانش دارد نیاز به تمرین و تکرار دارد و این پلی است که ما را به مهارت می رساند.

مهارت

مهارت یعنی دانستن و توانستن:

دانستن : دانش وجود مهارت

توانستن : اجرایی کردن مهارت

اگر افراد بخواهند بر روی مهارت های خود تسلط داشته باشند باید :

- آنها را دائما تکرار کرده تا بتوانند بهبودشان دهند.
- بتوانند با مهارت های خود ارتباط برقرار کرده .
- هر دفعه بعد از تکرار آن چیزی که یاد گرفته اند، باز خورد را مشاهده کنند.

سطوح مهارت

مهارت های سخت :

مهارت هایی هستند که از طریق تحصیل و برنامه های آموزشی دوره های تحصیلی آموخته می شوند . این مهارت ها عموماً قابل سنجش بوده و به آسانی تعریف و ارزیابی می شوند.

برای مثال، شمارش اعداد، خواندن و نوشتن و

مهارت های نرم :

مهارت های درون فردی هستند و تعریف و ارزیابی شان سخت تر است. این مهارت ها شامل مهارت های ارتباطی، مهارت گوش دادن ، انتقال فکر ، نگرش، ارتباطات، تفکر انعطاف پذیری، حل مساله، تفکر نقادانه و حل منازعه و...

مربی باید بعد از تدریس مهارت ها، زمینه یادگیری اکتشافی را فراهم کند و اجازه دهد دانش آموز،

مهارت های یاد گرفته را به منصفه ظهور برساند و آن را تجزیه و تحلیل کند .

سند مهارت محور

راهکارهای سند تحول :

۲/۶: طبقه بندی و متناسب سازی **مقولات و موضوعات** تربیتی و اخلاقی با مراحل رشد و ویژگی های دانش آموزان و اهداف و نیاز های

نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جامعه

۵/۵: اختصاص **حداقل ۱۰ درصد و حداکثر ۲۰ درصد** از برنامه های آموزشی به معرفی حرفه ها ، هنرها ، جغرافیا و آیین و رسوم و

شرایط اقلیمی و جغرافیای استانها به ویژه مناطق روستایی و عشایری با رعایت استانداردهای ارتقای کیفیت و تقویت هویت اسلامی –

ایرانی دانش آموزان در چارچوب ایجاد کارآمدی و تقویت هویت ملی

سند مهارت محور

راهکارهای سند تحول :

۵/۶: طراحی و تدوین برنامه آموزشی متناسب با نیازها و نقش های **دختران و پسران**

۵/۷: طراحی و تدوین برنامه تعلیم و تربیت انعطاف پذیر ، متناسب با **ویژگی های شخصیتی و محیطی** استعداد های گوناگون دانش آموزان

به منظور شکوفایی استعداد های خاص و افزایش کارآمدی و مفید بودن آنها

۱۶/۱: ایجاد تنوع در فرصت های تربیتی در مراکز آموزشی و تربیتی برای پاسخ گویی به **نیاز های** دانش آموزان

در آموزش مهارتها رعایت چند نکته باید مورد توجه قرار گیرد:

(۱) مهارتها را به دانش آموز باید به صورت مرحله به مرحله آموزش داد تا کم کم در آن مهارت پیدا کند.

(۲) باید تفاوتها و تواناییهای فردی دانش آموزان را در نظر بگیریم بنا بر این نمی توان از همه انتظار یکسانی داشت.

(۳) در فعالیتهایی که آموزش داده می شود صبر و حوصله ی معلم در رسیدن دانش آموزان به مهارت مورد نظر تاکید می شود.

(۴) در ابتدا تعداد کمی از دانش آموزان مهارت مورد نظر را کسب می کنند اما با گذشت زمان تعداد افراد بیشتر میشود.

(۵) معلم آموزش را سریع انجام می دهد و مدت زمان طولانی مطالب آموزش داده شده را یاد آوری و تکرار می کند که باید این فعالیت بر

عکس باشد یعنی آموزش با صبر و در مدت طولانی انجام شود.

راهنمای عمل

تکلیف مهارت محور

چگونه می توان بعضی از موضوعات درسی را چنان تنظیم کرد که عملی کردن آنها در داخل و خارج مدرسه میسر باشد .

تکلیف دانش آموزی از نظر ساختار و شیوه ی ارائه

□ **تکالیف عمومی:** آن دسته از فعالیت ها و تمرین هایی است که الزاماً به عموم فراگیرندگان ارائه می شود و اغلب از نوع تمرینی یا آماده سازی است.

□ **تکالیف گروهی:** معلم براساس توانایی هریک از گروه ها، موضوعات مناسبی مطرح می کند و هر گروه نیز با برنامه ریزی و تصمیم جمعی، یکی از موضوعات را انتخاب و اجرا می کنند.

□ **تکالیف انفرادی:** شناسایی تفاوت های فردی و توجه به آن ها، از موضوعات مهم در آموزش و پرورش است. ایجاد وضعیتی برای بروز خلاقیت ها و نوآوری های فردی، از وظایف مهم مدارس به حساب می آید.

- ✓ یکی از روش های توجه و کمک به **شکوفایی فردی**، دادن تکالیف انفرادی به دانش آموزان است.
- ✓ معلم برای ارائه ی این نوع تکالیف، توانایی ها، علایق و بنیان های ذهنی و فکری فراگیرندگان را در نظر می گیرد و براساس آن، فعالیت هایی طلب می کند.
- ✓ البته هیچ الزامی نیست که همه ی دانش آموزان، تکالیف انفرادی را انجام دهند.
- ✓ براساس زمینه های قبلی و شناخت صلاح دید معلم، این نوع تکلیف به عده ای از آن ها واگذار می شود.

تکلیف دانش آموزی از نظر محتوا

□ **تکالیف تمرینی:** این نوع تکلیف، قدیمی ترین و رایج ترین تکالیف درسی در مدارس اند و معمولاً به صورت کتبی و برای تثبیت یادگیری به

روش تکرار و تمرین اجرا می شود.

البته تنها راه یادگیری تکرار نیست. فهمیدن عمیق یک موضوع و به کار گیری آن در عمل از راه های یادگیری و ماندگارتر آن هاست.

از این روال آن ها در حد و اندازه ی خود باید استفاده کرد.

مثال :

از روی درس و یا کلمات چند بار بنویس .

جمع، ضرب و تقسیم اعداد را تکرار کنید.

با کلمات زیر یک قصه کوتاه بنویس.

□ **تکالیف آماده سازی و آمادگی :** یکی از اصول مهم یادگیری اصل آمادگی است. منظور از آمادگی فراهم ساختن شرایط رشدی،

جسمی، عاطفی و شناختی دانش آموزان برای یادگیری های جدید است. به هر حال برای این که یادگیری به نحو مطلوبی رخ دهد باید شرایط و زمینه های درونی دانش آموزان مهیا باشد. اثر این گونه فعالیت ها ایجاد انگیزه در یادگیری شناخت تفاوت های فردی دانش آموزان، رفع موانع احتمال یادگیری است.

مثال :

وقتی به خانه رفتی به اشیای خانه به دقت نگاه کن و ببین:
چه چیزهایی کوچک تر از کیف خودت هستند شکل آن ها را بکش.
چه چیزهایی از تلویزیون بزرگترند شکل آن ها را بکش .

بسطی و امتدادی: گاهی لازم است دانش آموزان در امتداد موضوعی که یاد گرفته اند، تجربی اضافه کسب کنند و دانش، فهم،

مهارت خود را توسعه دهند. یا لازم است دانش خود را در موقعیت های غیر کلاسی و جدید به کار گیرند.

مثل این که در کتاب درسی علوم، هدف در حد آشنایی با مدار الکتریکی و اجرای آن است. اما معلم تصمیم می گیرد طراحی و تولید

یک مدار الکتریک را نیز برای تعدادی از دانش آموزان پیشنهاد کند این کار در واقع بسط تجارب یادگیری است. تجربه ای که از

امتداد یادگیری کلاس فراهم شده است.

مثال:

محقق کوچکم! می دانی در قرآن نام حیوانات زیادی برده شده است. از بزرگ ترها در مورد این

اسم سؤال کن. شکل چهار حیوان را بکش، نام آن ها را بنویس و به این پرسش ها جواب بده

این حیوان در کجا زندگی می کند؟ چه می خورد؟ چگونه حرکت می کند؟

تکالیف خلاقیتی : خلاقیت یکی از سرمایه های توانمندی های بشری است. انسان به کمک خلاقیت توانسته به رشد و پیشرفت نایل آید.

طراحی این گونه تکالیف با توجه به شناختی که معلم از دانش آموزان دارد، امر حیاتی است.

این خلاقیت ها از یک سو مستلزم شناخت ظرفیت ها و توانایی های آنان است که از طریق ارزشیابی های به عمل آمده صورت می گیرد و از سوی دیگر، خود به شناخت بهتر دانش آموزان منجر می شود. به طوری که این نوع تکالیف مانند تکالیف دیگر می تواند معلم را به شناخت درستی از ظرفیت های وجودی دانش آموزانش برساند.

مثال:

یک کشتی پرنده بکش و بنویس اگر صاحب آن پرنده بودی با آن چه کارهایی می کردی؟

مهارت های مهم دوره تحصیلی

موضوعات اصلی	زمینه های فعالیت
مهارت خواندن	خواندن کتابهای داستان، شعر و ...
مهارت نوشتن	گزارش نویسی، روزنامه دیواری، خاطره نویسی و ...
مهارت حساب کردن	خرید، محاسبه قبض آب و برق و ...
مهارت های زندگی	توانایی حل مسئله، تصمیم گیری، ارتباط مؤثر، روابط بین فردی، خودآگاهی، هم دلی، مقابله با هیجانات، مقابله با استرس و تاب آوری
مهارت های تفکر	توانایی تفکر انتقادی و تفکر خلاق
حفظ محیط زیست	توسعه فضای سبز، اهمیت آب، کاهش آلودگی های زیستی، تفکیک زباله و ...
آموزش قوانین و مقررات	انضباط اجتماعی، قوانین مربوط با کار کودکان، وظایف در قبال اموال عمومی و ...
حقوق کودکان	معرفی حقوق کودک در اسلام، حقوق متقابل کودک و اولیا و مسئولیتهای آنان در خانواده، حقوق متقابل معلم و دانش آموزان نسبت به هم و ...
ارزش میراث فرهنگی	معرفی زبان و گویش های محلی، داستانها و آیین بومی محلی، آشنایی با آثار باستانی استان خود، معرفی موزه ها و اماکن گردشگری و ...
اقتصاد مقاومتی	صرفه جویی در مصرف انواع انرژی در محیط مدرسه، خانه و ...
استفاده از فناوری ها	استفاده صحیح از تلفن همراه، رایانه، اینترنت و ...
کار آفرینی	آشنایی با مشاغل مختلف در حوزه های صنعت، کشاورزی، خدمات و اطلاعات

ردیف	عنوان درس	عنوان مهارت	صفحه	فایده های پیشنهادی
۱		جایگاه و ارزش میراث فرهنگی	۴۲	۱- یکی از کلمات کاشی کاری شده در مسجد محل را در دفتر شطرنجی رنگ کند. ۲- اسم خود و خانواده را در دفتر شطرنجی کاشی کاری کند. ۳- یک کاشی کاری در منزل را با الگو و رنگش رسم کند. ۴- به همراه معلم و با گل رس یک کتیبه بسازد. ۵- دوخت چهل تکه هندسی با پارچه یا ساخت با کاغذ رنگی با استفاده از طرح های کاشی کاری
۲	ریاضی دوم	مهارت های تفکر	۹۰	۱- یک مربع با طول ضلع ۲۰ درست کند و با کمک اولیا بگوید چند تا از آن در پتو جا می شود. ۲- به صورت گروهی در نمازخانه مدرسه با کتاب ریاضی شکل سازی کنند و بقیه را ارزیابی کنند. ۳- در کلاس به صورت گروهی یک مربع با طول ضلع ۲۵ سانتی متر ساخته و بگویند چند مربع با طول ۲۵ میلی متر در آن جا می گیرد. ۴- نام اشکال هندسی را کف دست هر یک از اعضای گروه نوشته و سپس هر کسی در باره شکلش توضیح دهد.

ردیف	عنوان درس	عنوان مهارت	صفحه	فایده های پیشنهادی
۳	ریاضی پایه ی دوم	اقتصاد مقاومتی	۱۲۹	۱- رسم جدول مصرف روزانه نان با چوب خط در روزهای هفته و مقایسه دو هفته ثبت میزان مصرف و دور ریز نان ۲- ثبت شماره کنتور در مدرسه به صورت مطالعه روزانه برای بررسی مقدار مصرف آب ، برق و گاز در نمودار ستونی برای نصب در سالن مدرسه و ارائه گزارش در سر صف ۳- بحث گروهی برای تعیین راه های صرفه جویی در مدرسه ۴- تلاش خانوادگی برای به دست آوردن قبض مشترک کم مصرف و ارائه آن به کلاس ۵- ثبت ارقام مشکلی کنتور های منزل به کمک پدر و مقایسه با قبض های قبلی به منظور بحث گروهی و فهمیدن راه های افزایش و یا کاهش که منجر به تغییر شده است.
۴	هدیه پایه ی دوم	مهارت های زندگی	درس ۳	۱- دعای پدر و مادر خود را به زبان ساده بنویسند. ۲- به صورت گروهی نعمت های خدادادی را لیست کنند. ۳- به صورت دسته جمعی درباره حقوق همسایه ها بحث کنند. ۴- به کمک معلم داستان درس را به صورت نمایشنامه اجرا کنند.

ردیف	عنوان درس	عنوان مهارت	صفحه	فایده های پیشنهادی
۵	هدیه پایه ی دوم	حفاظت از محیط زیست	درس ۱۶	۱- پرورش گلدان شخصی در کلاس ۲- توزیع نایلون زیاده در مکان های عمومی ویژه پیک نیک به کمک معلم کلاس و با هماهنگی ۳- گردش علمی دسته جمعی هم کلاسی ها ۴- اجرای نمایش حافظان محیط زیست ۵- ساخت یک کلاژ زیبا از یک منظره ی طبیعی ۶- بحث گروهی درباره ی آسیب های انسان به محیط زیست ۷- کاشت نهال با راهنمایی معلم در حیاط مدرسه ۸- اهدای کارت محیط بان به دانش آموزان علاقمند و فعال در حوزه ی محیط زیست
۶	علوم پایه ی دوم	اقتصاد مقاومتی (بینه سازی مصرف)	۵۶	۱- به پمپ بنزین برود و در آن جا اشتباهاتی که رانندگان انجام می دهند را بیان کند. ۲- نمایش در مورد بنزین در زندگی روزمره ۳- جمع آوری پیرامون موارد مصرف نفت ، گاز در گذشته و امروز در خانه چند وسیله که با گاز کار می کنند پیدا کنند و در مورد فواید استفاده از گاز پرس و جو کنند. ۵- بحث و گفتگو در باره موارد هدر رفت انرژی در مدرسه و راهکارهای صرفه جویی

ردیف	عنوان درس	عنوان مهارت	صفحه	فعايت های پیشنهادی
۷	علوم پایه ی دوم	حفاظت از محیط زیست	۹۵	۱- بحث و گفتگو در مورد لزوم استفاده از بازیافت و فواید استفاده از آن ها ۲- تهیه ی لیستی در منزل پیرامون موادی که قابلیت بازیافت دارند. ۳- برگزاری نمایشگاه با مواد بازیافتی ۴- ساخت ابزار و کاردستی با موارد دورریختنی ۵- بازدید از کارخانه ی بازیافت کاغذ
۸	قرآن پایه ی دوم	اقتصاد مقاومتی (ببینه سازی مصرف)	۲۳	۱- نعمت های خدا را شکر می کند و درست استفاده می نماید. ۲- خوراکی و چاشت مدرسه اش را کامل می خورد.
۹		مهارت های تفکر	۲۹	۱- درباره پیام قرآنی داستان بیان کند. ۲- چند نمونه از نعمت های خدا را نقاشی کند.
۱۰	هنر دوم	اقتصاد مقاومتی (ببینه سازی مصرف)	-	۱- بیان کند با کاغذ چه بازی ها و کارهایی می تواند انجام دهد. ۲- کاغذ ها را به صورت رشته رشته درآورده و با آن کاردستی درست کند.
۱۱		مهارت تفکر	-	۱- بیان کند با گل چه اشیا و کاردستی هایی می تواند درست کند. ۲- در محیط زیست با آب و خاک خودش گل بسازد.

ردیف	عنوان درس	عنوان مهارت	صفحه	فمایت های پیشنهادی
۱۲	بخوانیم و بنویسیم پایه ی دوم	جایگاه و ارزش میراث فرهنگی : آشنایی با حرم مطهر امام رضا (ع) و آرامگاه فردوسی و شاهنامه ، شاهکار هنری فردوسی و کسب مهارت در خصوص چگونگی حفظ میراث فرهنگی	۷۲	۱- بازدید گروهی از حرم امام رضا (ع) و موزه ی آثار ارزشمند و بازدید از آرامگاه فردوسی و مشاهده رفتار دانش آموزان و توضیح در مورد مراقبت از میراث فرهنگی ۲- هم خوانی برخی از اشعار ساده فردوسی در کلاس ۳- تهیه ی کتاب داستان های ساده و کودکانه در خصوص میراث فرهنگی مانند شاهنامه ی فردوسی و خواندن آن در کلاس توسط دانش آموزان ۴- گفتگو در گروه های کلاسی در خصوص چگونگی محافظت از میراث فرهنگی ۵- انتخاب کلمات کلیدی درس مانند : حرم امام رضا (ع)، شاهنامه ، فردوسی، توس، شعر و تحقیق پیرامون آن ها و نوشتن جمله در ارتباط با آن ها ، بهترین نمونه در کلاس نصب شود.
۱۳	بخوانیم و بنویسیم پایه ی دوم	کارآفرینی : آشنایی با مشاغل و ارج نهادن به آن ها	۴۲	۱- انتخاب چند شغل و تحقیق در مورد آن و نمایش آن در کلاس توسط دانش آموزان ۲- دعوت از چند ولی جهت معرفی شغل خود به دانش آموزان و توضیح درباره آن ۳- بازدید از یک نانوایی یا باغ گل و یا ... همراه دانش اموزان جهت آشنایی با کار نانو و باغبان و یا ...

ردیف	عنوان درس	عنوان مهارت	صفحه	فعایت های پیشنهادی
۱۴	بخوانیم و بنویسیم پایه ی دوم	کار آفرینی: آشنایی با مشاغل و ارج نهادن به آن ها	۴۲	۴- هر دانش آموز یک شغل انتخاب کند و در مورد آن مطلب تهیه کند و در کلاس بخواند. ۵- معلم در مورد برخی مشاغل که دانش آموزان از آن آگاهی ندارند و برای آن ها جالب و جدید است، صحبت کند. ۶- دانش آموزان در چند سطر از خداوند و کسانی که در زندگی به ما کمک می کنند، تشکر کنند و در کلاس بخوانند. بهترین در کلاس نصب شود.
۱۵	بخوانیم و بنویسیم پایه ی دوم	حفاظت از محیط زیست: آشنایی با روز جهانی درختکاری و کسب مهارت در خصوص محافظت از طبیعت	۱۱۰	۱- تهیه ی مطالب در مورد کاشت گیاهان و راه های مراقبت از آن ها و خواندن آن در کلاس ۲- تشکیل کمپین مراقبت از محیط زیست در مدرسه و استفاده از تبلیغات در این زمینه توسط دانش آموزان ۳- تشکیل گروه های دانش آموزی جهت کاشت گل و گیاه و درخت در فضای مدرسه با هماهنگی مدیر دبستان و مراقبت از فضای سبز توسط خود دانش آموزان ۴- با هماهنگی اولیا چند گروه از دانش آموزان برای کاشت درخت در ۱۵ اسفند در مناطق شهرداری هدایت شوند.

ردیف	عنوان درس	عنوان مهارت	صفحه	فعایت های پیشنهادی
۱۶	بخوانیم و بنویسیم دوم	حفاظت از محیط زیست : آشنایی با روز جهانی درختکاری و کسب مهارت در خصوص محافظت از طبیعت	۱۱۰	۵- طراحی و نقاشی در خصوص روز جهانی درختکاری و تشکیل نایشگاه اهدا جوایز به بهترین ها ۶- برگزاری جشنواره آشتی با طبیعت از طریق کاشت گیاه و مراقبت از آن و اهدای جوایز برای بهترین مراقبت
۱۷	ورزش دوم	آموزش قوانین و مقررات مهارت های تفکر	کسب مهارت در اجرای حرکات مختلف خلق کردن روش های مختلف مفاهیم	حرکات پایه : مفاهیم و حرکات ۱- آموزش جهت های مختلف به دانش آموزان ۲- ترکیب حرکات مختلف مثل دویدن ، راه رفتن و پریدن ۳- پرتاب کردن توپ به جهت های مختلف با علامت یا سوت مربی ۴- حرکت کردن به جهت های مختلف به همراه توپ ابزار: توپ

راهنمای عمل

برنامه ویژه مدرسه (بوم)

چگونه می توان بعضی از موضوعات درسی را چنان تنظیم کرد که عملی کردن آنها در داخل و خارج

مدرسه میسر باشد .

تعریف :

- برنامه ای است که با اعتماد به صلاحیت و **توان مدرسه**، مجوز برنامه ریزی درسی، اجرا و ارزشیابی حجم معینی از زمان رسمی آموزش را با رعایت چارچوب های مقرر به مدرسه واگذار می کند.

اهداف :

- پاسخگویی به نیازهای **منطقه ای و محلی** ناشی از تفاوت های محیط زندگی شهری، روستایی، عشایری، فرهنگی، جغرافیایی، ...، جنسیتی و فردی دانش آموزان
- تنوع بخشی به محیط های یادگیری با بهره گیری از امکانات و فضاهای آموزشی داخل و خارج از کلاس و مدرسه و **ایجاد فضایی** شاداب، پرنشاط و لذت بخش برای دانش آموزان
- **ارتقای جایگاه مدرسه** در اذهان عمومی به عنوان محور توسعه محله و شاخص بالندگی آن: **محله برای مدرسه، مدرسه برای محله**

اختیارات مدرسه :

- از جمله انتخاب موضوع، عنوان، هدف، محتوا و سرفصل های هر برنامه و چگونگی اجرا و ارزشیابی (از مسئولیت ها و اختیارات داخلی مدرسه است که توسط **شورای مدرسه** و با هدایت و **مسئولیت مدیر** مدرسه انجام می شود.

زمینه و موضوعات برنامه :

- ❑ مدارس در خصوص **انتخاب موضوعات و محتوای برنامه های** ویژه مدرسه دارای اختیار هستند و می توانند در زمینه هر یک از ساحت های شش گانه تعلیم و تربیت (اعتقادی، عبادی و اخلاقی، اجتماعی و سیاسی، زیستی و بدنی، زیباشناختی و هنری، اقتصادی و حرفه ای، علمی و فناوری) حول موضوعات مناسب تاریخی، اعتقادی، اجتماعی، یا معرفی حرفه ها، هنرها، جغرافیا، آیین و رسوم، نیازها و شرایط اقلیمی و جغرافیای مدرسه دست به انتخاب بزنند.

نقش و مسئولیت :

- ❑ مدیریت مدرسه (مدیر، معاون پرورشی، سایر معاونان) مسئولیت برنامه ریزی، سازماندهی، هماهنگی اجرا، نظارت، کنترل و ارزشیابی برنامه ویژه مدرسه را برعهده دارد و با فعال کردن **شورای مدرسه** به عنوان رکن اصلی اجرای برنامه، تهیه تقویم سالانه برنامه اقدام می کنند.
- ❑ **معلمان**، با آموزش هایی که درباره نحوه انجام این برنامه از مرحله انتخاب موضوع تا طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی کسب می کنند، برنامه هایی را برای دانش آموزان کلاس خود یا دیگر دانش آموزان طراحی و به شورای مدرسه ارائه نمایند.
- ❑ در دوره ابتدایی **معلم کلاس**، مسئول مدیریت، سازماندهی و اجرای برنامه ویژه مدرسه برای **کلاس خود** است و در این راستا از ظرفیت درون و بیرون از مدرسه استفاده می نماید.

زمان برنامه :

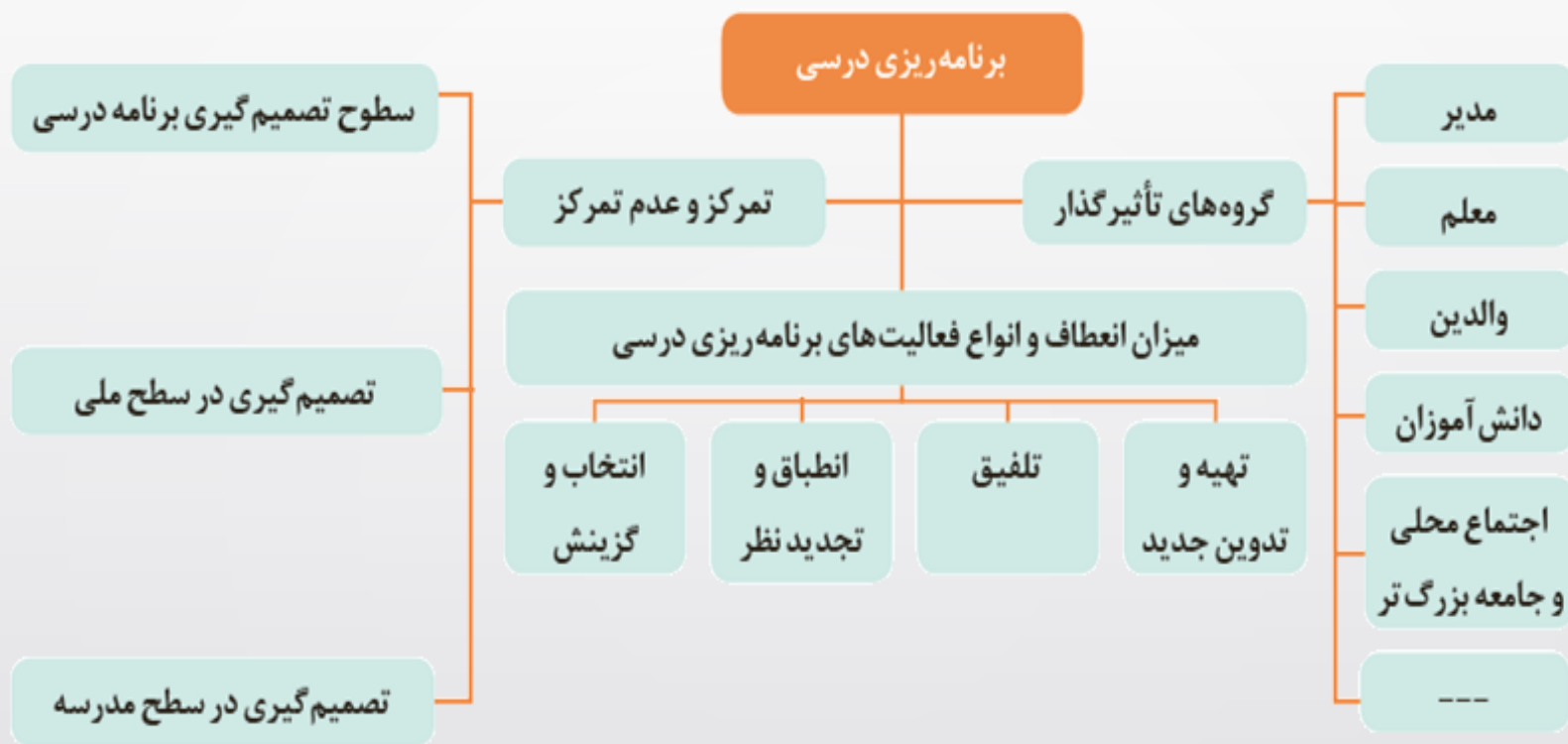
- در طول ساعات هفتگی آموزش رسمی مدرسه، جلسات مربوط به برنامه ویژه مدرسه (بوم) به میزان حدود **۲ ساعت در هفته** به طور شناور و سیال و با سهم گرفتن از ساعات تمامی دروس در طول سال برنامه ریزی و اجرا می شود.
- با توجه به تنوع برنامه های قابل اجرا و تفاوت زمان مورد نیاز هر برنامه، مدرسه می تواند نسبت به **تجمع ساعات چند هفته** با یکدیگر و ارائه یک جای آنها، اقدام نماید.
- در مجموع مدارس موظف هستند در طول **یک سال حدود ۶۰ ساعت از زمان آموزش** را به برنامه ویژه مدرسه اختصاص دهند.
- چگونگی اختصاص زمان برای ارائه برنامه در ساعات کلاسی و غیر کلاسی از **اختیارات مدرسه** است و باید به گونه ای باشد که بهترین شرایط را برای اجرای موفق برنامه فراهم سازد.
- همچنین مدرسه مجاز است و **آزادی عمل** دارد که در طراحی برنامه خود، جلساتی از برنامه ویژه مدرسه را در ساعات غیر رسمی مدرسه مانند بعد از ظهر روزهای عادی، روزهای پنجشنبه و جمعه و حتی تعطیلات برگزار کند. به طوری که مجموع ساعات این برنامه از زمان پیش بینی شده تجاوز ننماید.
- در مدارس فاقد امکانات مالی باید بر روی طراحی و اجرای برنامه های **کم هزینه و بی هزینه** متمرکز شد.

ارزشیابی :

- ❑ اعتماد به دانش آموز، معلم و مدرسه مبنای هر نوع ارزشیابی در برنامه ویژه مدرسه است و بر این اساس، تصمیم گیری درباره نحوه ارزشیابی کاملاً بر عهده مدرسه است.
- ❑ در پایان هر برنامه آموزشی، فرصتی به دانش آموزان داده شود تا آنچه را که کسب کرده اند، ارائه نمایند. این امر مناسب ترین روش ارزشیابی است و موجب تقویت خودباوری در ایشان می شود. این نوع ارزشیابی با نگاه خود ارزشیابی، ارزشیابی در خدمت یادگیری و ارزشیابی به منزله یادگیری، کاملاً سازگار است.
- ❑ نظارت و ارزشیابی داخلی مدرسه درباره چگونگی اجرای برنامه ویژه مدرسه، بر عهده انجمن اولیا و مربیان مدرسه است و در این راستا از تلاش های انجام شده و تلاشگران تقدیر به عمل می آید.

عوامل و عناصر برنامه درسی

نقشه مفهومی برنامه ریزی درسی

نمونه برنامه ویژه برای دوره دوم

فصل چهارم: نمونه برنامه های ویژه مدرسه ۱۲۲

سه نوع نقشه برنامه درسی ۱۲۴

□ نمونه شماره یک: کاهش مصرف کالاها و لوازم رایانه ای و ملاحظات زیست محیطی ۱۲۸

□ نمونه شماره دو: باورها و ارزش های ما به عنوان کنشگران اجتماعی ۱۳۴

□ نمونه شماره سه: مهارت های ارتباطی و برقراری تعاملات سازنده ۱۴۲

□ نمونه شماره چهار: جشنواره رنگین کمان فرهنگ ها ۱۵۰

□ نمونه شماره پنج: مطالعه نان های محلی ۱۵۲

□ نمونه شماره شش: هویت محله ای ۱۵۵

□ نمونه شماره هفت: صبحانه و الگوهای تغذیه ای دانش آموزان ۱۵۸

□ نمونه شماره هشت: مصرف کالای داخلی و اشتغال جوانان ۱۶۰

□ نمونه شماره نه: مناظره در مدرسه ۱۶۲

□ نمونه شماره ده: شناخت حرفه ها، مشاغل ۱۶۴

□ نمونه شماره یازده: طراحی و ساخت بازی و سرگرمی رایانه ای ۱۶۶

□ نمونه شماره دوازده: طراحی و ساخت اسباب بازی های مکانیکی و الکترونیکی ۱۶۸

□ نمونه شماره سیزده: بازطراحی و آماده سازی سرگرمی های مداد و کاغذی یا سایر بازی های محلی ۱۷۱

□ نمونه شماره چهارده: شناخت حقوق، قوانین و پیشگیری از آسیب های اجتماعی ۱۷۳

□ نمونه شماره پانزده: زندگی سالم ۱۷۵

نمونه برنامه ویژه برای دوره دوم

- نمونه شماره شانزده: کارگاه شعرخوانی ۱۷۷
- نمونه شماره هفده: کارگاه کتابخوانی و توسعه مهارت‌های مطالعه ۱۷۸
- نمونه شماره هجده: تفسیر قرآن ۱۸۰
- نمونه شماره نوزده: خدمت رسانی، فعالیت‌های نیکوکارانه و داوطلبانه ۱۸۲
- نمونه شماره بیست: کارگاه هنر و صنایع دستی ۱۸۴
- نمونه شماره بیست و یک: آشنایی با سینمای دفاع مقدس و تحلیل آن ۱۸۶
- نمونه شماره بیست و دو: بهینه‌سازی مصرف آب و انرژی در مدرسه ۱۸۸
- نمونه شماره بیست و سه: آشنایی با سازمان‌ها و نهادهای اجتماعی ۱۹۰
- نمونه شماره بیست و چهار: مسئولیت‌های واقعی در مدرسه ۱۹۲
- نمونه شماره بیست و پنج: فعالیت‌های ماجراجویانه ۱۹۳
- نمونه شماره بیست و شش: رشد منش اخلاقی از طریق داستان ۱۹۵
- نمونه شماره بیست و هفت: خلاقیت و کارآفرینی برای کودکان ۱۹۷
- نمونه شماره بیست و هشت: پرورش مهارت‌های پرسشگری ۱۹۹
- نمونه شماره بیست و نه: بازآفرینی مهارت‌های گفتگو ۲۰۰
- پیوست ۱ ۲۰۵
- پیوست ۲ ۲۱۶

نمونه شماره دو

الف. عنوان برنامه	ب. منطق برنامه
باورها و ارزش‌های ما به عنوان کنشگران اجتماعی با تغییر روش‌های زندگی در دهه‌های اخیر و مصرف‌گرایی به عنوان یک ارزش پذیرفته شده اکثر کشورها، جامعه جهانی با مسئله محدودیت منابع و محروم ماندن بسیاری از افراد از حداقل‌های زندگی سالم روبه‌رو هستند. پذیرش مصرف بیشتر به عنوان نماد تمدن و فرهنگ در کشورهای درحال توسعه موجب شده است تا این کشورها به بازار مصرف کالاهای ساخته شده تبدیل شوند و اکثراً با مشکل دفع زباله‌های تولید شده روبه‌رو باشند. از آنجایی که تجربیات دوره‌های اولیه زندگی تأثیر زیادی بر شکل‌گیری ارزش‌های فرد دارد، لذا آگاهی دانش‌آموزان نسبت به پیامد تصمیمات آنها و تأثیری که این تصمیمات بر زندگی نسل‌های آینده خواهد داشت، موجب می‌شود تا روند مصرف‌گرایی کاهش یافته و نسل حاضر مسئولیت‌های خود در قبال نسل آینده را بپذیرد. با توجه به اینکه تجربیات جمعی منجر به شکل‌گیری ارزش‌های گروهی و تقویت احساس تعلق گروهی برای به کارگیری ارزش‌ها در موقعیت‌های مختلف می‌شود، لذا پرسش پیش روی این برنامه این است که به کارگیری چه روش‌هایی کمک خواهد کرد تا ضمن پاسخگویی به نیازها، میزان استفاده از منابع را به حداقل رسانده و آن را به عنوان یک ارزش فرهنگی پذیرفته شده برای انجام مسئولیت‌ها در قبال نسل‌های آینده توسعه دهیم.	

پ. اهداف برنامه	دانش‌آموزان باید بتوانند: ■ با باز اندیشی نسبت به ارزش‌های فرهنگی پذیرفته شده نقش خود را به عنوان یک شهروند در بهره برداری از منابع و پیامدهای ناشی از آن درک کرده و در به‌کارگیری روش‌های صحیح مصرف در زندگی شخصی و توسعه آن در سطح جامعه در موقعیت‌های مختلف پای بند باشد.
ت. محتوای برنامه یا شرح فعالیت‌ها	■ مفهوم: تخریب محیط زیست، فلزات/ آلیاژهای سنگین/ فلزات سنگین ■ مهارت مطالعه جمع‌آوری و طبقه‌بندی اطلاعات؛ فرایند طراحی، تولید یک محصول.
ث. موضوعات پشتیبان در برنامه درسی تجویزی	■ علوم تجربی و مطالعات اجتماعی و دینی.
ج. حجم زمانی و چگونگی زمان‌بندی اجرا	این بخش فقط برای شکل یک و دو (برنامه درسی تجویزی، در ادامه برنامه درسی تجویزی) تکمیل می‌شود.
چ. گروه مخاطبان و نحوه انتخاب، اندازه گروه	دانش‌آموزان پایه چهارم، پنجم و ششم ابتدایی و پایه هفتم، هشتم و نهم متوسطه اول
ح. فرصت‌های یادگیری	پروژه میدانی، فعالیت‌های عام المنفعه (خدمت رسانی)، سمینار، تحقیق در زمینه روش‌های بومی (سنتی) در استفاده از منابع.

■ هماهنگی با شهرداری‌ها، مؤسسات عام‌المنفعه در سطح محلی و ملی، مراکز علمی، پژوهشی، خدماتی در زمینه بهره‌برداری از منابع طبیعی، فروشگاه‌های بزرگ/ محلی.

■ مطالعه در میدان (سطح خانواده، فامیل و بستگان، جامعه محلی، مدرسه) و جمع‌آوری اطلاعات پیرامون روش‌های مصرف و مفروضات پشتیبان این روش‌ها.

■ مطالعه تاریخی (مصاحبه با اقوام و نزدیکان در زمینه روش‌های مصرف و مفروضات پشتیبان) تحقیقات علمی در زمینه آسیب‌های زیست‌محیطی و ارتباط آن با روش‌های مصرف در زندگی روزمره.

■ مطالعه روش‌هایی که تکنولوژی‌های جدید برای کاهش مصرف در اختیار قرار می‌دهد.

■ مشارکت فعالیت گروه‌های عام‌المنفعه/ زیست‌محیطی، مطالعه فعالیت گروه‌های زیست‌محیطی و ارزیابی اهداف، روش‌ها به جهت تأثیرگذاری در کاهش مصرف و استفاده بهینه از منابع، مطالعه و ارزیابی تأثیر به‌کارگیری روش‌های مصرف بهینه (با استفاده از فناوری‌های جدید) در سطح مدرسه/ خانواده در استفاده از منابع.

خ. شرایط اجرا، فضا و مواد، منابع، امکانات، ابزارها و زمینه فعالیت‌ها و شرایط و امکانات مورد نیاز و ...

■ تیمی متشکل از معلمان مطالعات اجتماعی، علوم تجربی و کار و فناوری، مدیر مراکز خدمات عام‌المنفعه، یک محقق در زمینه اقتصاد با پیشینه مطالعاتی در زمینه مسائل اقتصادی/ منابع طبیعی به همراه مراکز ارائه خدمات عام‌المنفعه/ خیریه‌ها در سطح شهر یا منطقه.

■ در صورت عدم دسترسی به نیروی متخصص، این افراد می‌توانند به عنوان مشاور از طریق شبکه الکترونیکی با مدرسه همکاری نمایند یا هماهنگی با این افراد از طریق اولیا صورت بگیرد.

د. مجری و ارائه کننده برنامه

■ ارزیابی عملکرد دانش آموزان در سطح مدرسه نشان دهنده تغییر نگرش و استفاده بهینه کالاها و اقلام مصرفی است.

■ میزان استقبال و مشارکت داوطلبانه در فعالیت مراکز/ مؤسسات خیریه/ عام‌المنفعه در سطح مدرسه/ محله.

ذ. عملکرد مورد انتظار پس از اجرای برنامه و نحوه ارزشیابی

الف - فرصت های یادگیری (آغاز واحد یادگیری)

برای شروع می توان از یک پرسشنامه نگرش سنج استفاده کرد. این کار کمک می کند تا در پایان واحد یادگیری دانش آموزان با پاسخ مجدد به پرسش های طرح شده آگاهی بیشتری به نگرش های خود و دلایل آن داشته باشند.

فرم نگرش سنج: این فرم شامل تعدادی گویه است و عدد ۱ به معنای کمترین توافق و عدد ۴ نشان دهنده بیشترین توافق نسبت به گویه مطرح شده است.

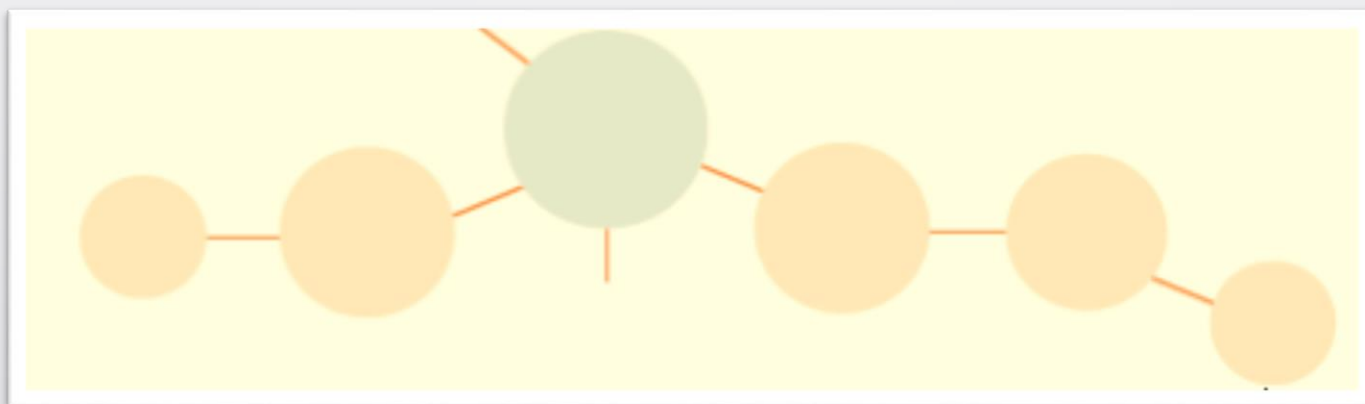
ردیف	گویه ها	۱	۲	۳	۴
۱	استفاده از کالاها و خدمات جدید زندگی را جذاب تر و متنوع تر می کند.				
۲	شهرداری ها و مراکز ارائه خدمات عمومی وظیفه دارند که حفظ محیط زیست را برعهده بگیرند.				
۳	به عنوان یک شهروند از این حق برخوردارم که روش دلخواه خود را برای مصرف کالاها انتخاب کنم.				
۴	روش های زندگی در گذشته تنها در زمان خود قابل استفاده بود.				
۵					
۶					

ب- بخش میانی واحد یادگیری (تکالیف عملکردی)

گام اول : از دانش آموزان بخواهید در گروه های دلخواه قرار بگیرند و جمع هر یک از اقلام ذکر شده در جدول را به دست آورند. این کار را در گروه کلاسی نیز انجام دهید. در صورت امکان این فعالیت را در سطح مدرسه با مشارکت سایر کلاس ها اجرا کنید .

هفته	مواد خوراکی	هزینه متوسط	پوشاک	هزینه متوسط	لوازم مصرفی	هزینه متوسط	سایر اقلام	هزینه متوسط
اول								
دوم								
سوم								
چهارم								
جمع								

گام دوم: دانش آموزان را به گروه های ۴ یا ۵ نفره تقسیم کنید و به هر یک از آنان لفاف (پوسته) بسته بندی **یکی از کالا هایی** را بدهید که معمولاً در بوفه مدرسه به وفور به مصرف می رسد. از آنها بخواهید تا با مطالعه اطلاعات ارائه شده بر روی بسته اقلامی را که برای تهیه این محصول استفاده شده است فهرست نمایند و شکل زیر را برای آن ترسیم کنند. در دایره وسط نام کالا و در دایره های بعدی به ترتیب نام هر یک از اقلام و مسیری که طی می کند تا به مواد اولیه ختم شود را ترسیم کنند

گام سوم: در یکی از روز های میانی هفته پس از آنکه دانش آموزان کلاس را ترک کردند، محتویات سطل های زباله را با مشارکت تعدادی از دانش آموزان داوطلب / کادر مدرسه تفکیک کنید. این تفکیک را بر اساس زباله های خشک و تر؛ اقلام نیمه مصرف شده و.... انجام دهید. از نتیجه کار تعدادی تصویر تهیه کنید و آن را به همراه تعدادی از تصاویر دیگر مربوط به نحوه زندگی افراد دیگر، نوع تغذیه و اقلام مصرفی (به صورت یک نمایشگاه در سالن / نماز خانه مدرسه ترتیب دهید و در کنار هر یک از تصاویر برگه سفیدی نصب کنید و از دانش آموزان بخواهید تا دریافت و احساس خود را از مشاهده تصاویر بر روی برگه ها ثبت کنند.

کام چهارم: از دانش آموزان بخواهید در گروه کالایی که اخیراً خریداری کرده و احساس می کنند برای آنها دارای اهمیت است انتخاب کنند. نمودار زیر را در اختیار آنها قرار دهید و از آنها بخواهید در گروه های چند نفره این نمودار را تکمیل نمایند.

کام پنجم: از دانش آموزان بخواهید تا با مراجعه به سایت ها تعدادی از گروه های زیست محیطی / عام المنفعه را شناسایی و بروشوری در مورد دامنه فعالیت آنها، نحوه ارائه خدمات، نیاز ها و انتظارات آنها از جامعه، روش های مشارکت در این گروه ها تهیه کنند و در اختیار سایر دانش آموزان قرار دهند.

ج - بخش پایانی واحد یادگیری

تکالیف یادگیری پیش بینی شده می تواند در قالب های زیر اجرا شود:

- با مشارکت خانواده ها فعالیت / اردوی عام المنفعه طراحی نمایید.
- دانش آموزان می توانند به صورت داوطلب در این اردو ها / فعالیت ها مشارکت کنند. زمینه ها شامل:

جمع آوری زباله های خشک و قابل بازیافت و ارائه آن به مراکز مربوط

آموزش به تعدادی از اعضای جامعه محلی در زمینه روش های استفاده بهینه از منابع

ارزیابی تکالیف یادگیری بر اساس ملاک های سنجش در چارچوب طراحی واحد یادگیری صورت می گیرد. این ارزیابی شامل چهار بخش خواهد بود:

□ ارزیابی دانش آموز از عملکرد خود بر اساس شواهد ارائه شده از فعالیت های انجام شده

□ ارزیابی همسالان / اعضای گروه از تأثیر گذاری عملکرد فرد در گروه

□ ارزیابی معلم / سرپرست از فعالیت های انجام شده در طول دوره

□ ارزیابی شرکت کنندگان در سمینار / کلاس / نمایشگاه و.....

جعبه‌های طوفان فکری

- در کلاس خود جعبه‌ای برای بیان کردن ایده‌های کسب و کاری قرار دهید.
- با ایجاد فضایی برای خودآموزی، اعتماد به نفس آن‌ها را افزایش می‌دهید.
- در طول سال، هر ماه یکی از اهداف کارآفرینی که آن‌ها را به سمت پروژه نهایی کسب و کارشان در پایان سال رهنمون می‌شود انتخاب کنید.

جعبه‌های راهکار

- گاهی دانش‌آموزان موضوعاتی در مدرسه پیدا می‌کنند که نسبت به آن‌ها اعتراض و شکایت دارند.
- به‌جای آنکه آن‌ها را به اعتراض تشویق کنید، از آن‌ها بخواهید راهی برای بیان مشکلاتشان و همچنین راهی برای رفع مشکل پیدا کنند.
- دانش‌آموزان را تشویق کنید تا همه ایده‌هایشان را که به حل مشکل ختم می‌شوند، بیان کنند.
- جعبه‌ی راهکار در این زمینه می‌تواند کمک خوبی باشد.
- در این جعبه‌ها علاوه بر اعتراضات و شکایت‌ها، راه‌های پیشنهادی نیز مطرح می‌شوند.
- این کار به بهبود ارتباط بین دانش‌آموزان، افزایش اعتمادبه‌نفس و تشویق برای حل مسئله برای اعتراض کمک می‌کند.

تقسیم بندی مهارتی

□ مهارتهای پایه (طبقه بندی - نمایش علمی)

- ✓ سال اول ابتدایی = مهارت مشاهده گری ، پرسش گری ، دسته بندی
- ✓ سال دوم ابتدایی = مهارت یاد داشت برداری و نوشتن گزارش
- ✓ سال سوم ابتدایی = آغاز بند نویسی و تحقیق ، اندازه گیری و محاسبه و کاربرد ابزار

□ مهارتهای تلفیقی (آزمایش - طراحی ساخت)

- ✓ سال چهارم ابتدایی = مهارت پیش بینی و فرضیه سازی و آزمایش
- ✓ سال پنجم ابتدایی = مهارت انجام آزمایش علمی ، استنباط یافته ها ، متغیر ها و نتیجه گیری
- ✓ سال ششم ابتدایی = تلفیقی از همه مهارتها و لذت کاوشگری و طراحی ساخت

دسته بندی موضوعی علوم ابتدایی

زمین - آسمان - انسان - جانوران - محیط زندگی - مواد - حرکت - گیاهان - انرژی

توجه به ویژگیهای ملی - بومی
توجه به محیط پرشور و نشاط

❑ علوم زیستی (انسان - جانوران - محیط زیست - گیاهان و...)

❑ علوم فیزیکی (آسمان - مواد - انرژی - حرکت و...)

❑ علوم زمین (زمین و...)

رویکرد برنامه درسی علوم تجربی

❑ رویکرد فطرت گرایی توحیدی

❑ رویکرد زمینه محوری

❑ یکپارچگی تفکر، ایمان، علم، عمل و اخلاق.

فعالیت های آموزش زمینه محور

با توجه به ویژگی آموزش زمینه محور هر فعالیتی که پیشنهاد می کنید باید دارای ویژگی های زیر باشد:

- در ارتباط با **زندگی روزمره دانش** آموز باشد (رویکرد مسأله محور باشد: مثال: مشکل کم آبی / محیط زیستی / انرژی / ...).
- قابل **تجربه و آزمایش** باشد، به کودک کمک کند تا با بروز خلاقیت های خود کشف کند، اختراع کند و به ایده ای نوبیاندد.
- **کاربرد** داشته باشد، مفاهیم و اطلاعاتی که نهادینه شوند دانش آموز را به تصور یک **آینده مجازی** می کشانند .
- تا حد امکان دانش آموز را به **کار گروهی** تشویق کند. یادگیری مشارکتی و تعاملی مقدمه ی یادگیری مفهومی پایدار است.
- از نتایج آموخته ها در زندگی استفاده کند. به عبارت دیگر موقعیت های جدیدی فراهم کند که دانش آموز بتواند آموخته ها را در آن موقعیت ها نیز به کار گیرد .

پژوهش علم در عمل مثال:

انجام فعالیت هایی عملی در مدرسه یا خانه برای حفاظت از آب / جلوگیری از آلودگی آب / صرفه جویی در مصرف آب / ...

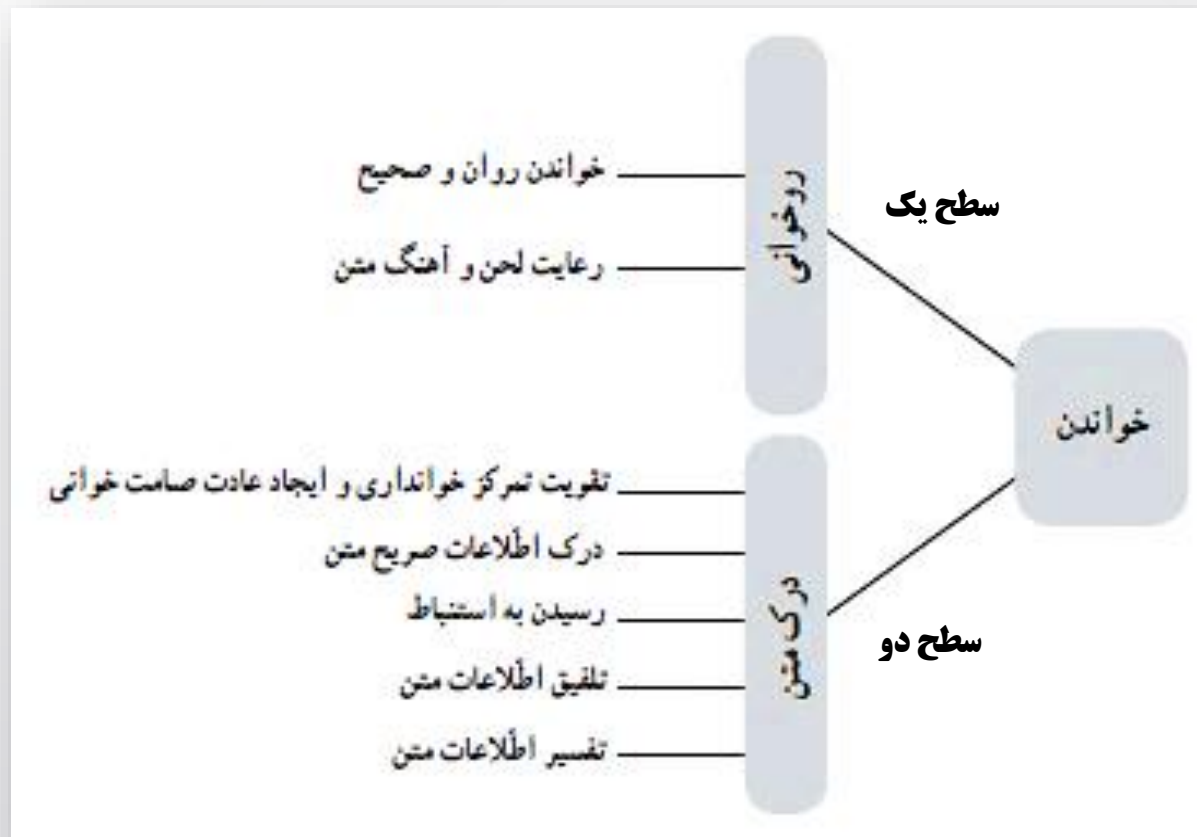
سازماندهی محتوا و آموزش حوزه مطالعات اجتماعی در برنامه درسی ملی

تأپایان دوره ابتدایی و متوسطه اول: **تلفیقی**

در دوره دوم متوسطه: **نیمه تخصصی و دروس مستقل**

سطوح خواندن فارسی

نمونه موضوعات، مهارت‌ها و فعالیت‌های میدانی مناسب برای « برنامه ویژه مدرسه »

ساحت‌ها	موضوعات/مهارت‌ها	فعالیت‌های میدانی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	فلسفه احکام؛ احکام/اخلاق خرید و فروش، تحصیل، رفتار با همسایگان، دوستان و خویشان، احترام به پدر و مادر؛ ترجمه و فهم قرآن، آیات موضوعی قرآن کریم، تاریخ اسلام، جریان‌های فکری موافق و مقابل ادیان الهی، پاسخ به شبهات دینی، آداب و مناسک دینی	بازدید از موزه‌ها، نمایشگاه‌ها، مراکز فرهنگی، کانون‌های تربیتی محله، اماکن مذهبی (مسجد، مصلی، زیارتگاه، دارالقرآن، یادمان دفاع مقدس)، نهادها و مؤسسات مذهبی و شرکت در فعالیت گروه‌ها و انجمن‌های دینی، ارائه خدمات به زائران اماکن مذهبی

طراحی و اجرای فعالیت‌های فردی و گروهی، مراجعه به سازمان‌ها و نهادهای مربوط، شرکت در فعالیت‌های عام‌المنفعه، تهیه و توزیع بروشور و نشریات مناسب، مصاحبه با اعضای خانواده، کسبه و اهالی محل و ارائه گزارش آن، بازدید از موزه‌ها، نمایشگاه‌ها، مراکز فرهنگی، اماکن باستانی، نهادها و مؤسسات اجتماعی	گوش دادن مؤثر، فن بیان، آداب معاشرت، زبان بدن، فنون مذاکره و مباحثه، سعه صدر و پذیرش نظرات مخالف تحلیل رویدادهای تاریخی / اجتماعی / سیاسی استفاده از خدمات سازمان‌ها و دستگاه‌های حمل و نقل شهری، امداد و نجات، پولی-بانکی، بهداشتی-درمانی، آموزشی، ایمنی، تفریحی، قضایی، بیمه و تأمین اجتماعی، پرداخت مالیات، سفر و گردشگری لباس، معماری، آداب معاشرت، حمل و نقل، ارتباطات، داد و ستد، شبکه زندگی، آداب و رسوم و ... در گذر زمان	اجتماعی و سیاسی
---	---	------------------------

مشاهده و گردش در طبیعت، شرکت در فعالیت گروه‌ها و انجمن‌های حفاظت از محیط زیست، ارائه خدمات بهداشت و سلامت به کلاس‌های دیگر در مدرسه، اجرای سمینارها یا کارگاه‌های آموزشی برای دانش‌آموزان دوره‌های تحصیلی پایین‌تر	آشنایی با رشته‌های ورزشی، آموزش شنا، دو و میدانی، کوهنوردی، طبیعت‌گردی، ورزش‌های رزمی و دفاع شخصی، دوچرخه‌سواری، بازی‌های بومی-محلی، بازی‌های متناسب با جنسیت، مراحل رشد و دوره سنی، بازی‌های انفرادی و گروهی، فوتبال، والیبال، آمادگی جسمانی، تغذیه، بهداشت، سلامت و ایمنی در حرفه‌ها و فعالیت‌های مختلف ذهنی و بدنی بررسی یک مسئله محیط زیستی (تغییرات جانوران و پوشش گیاهی، تأمین آب شرب، نحوه جمع‌آوری و دفن زباله‌ها و فاضلاب در یک منطقه در گذر زمان)، پاک‌سازی مناطق جنگلی، حریم رودخانه‌ها و سواحل، درخت‌کاری و توسعه فضای سبز، سلامت و بهداشت در مدرسه و محله	زیستی و بدنی
---	--	---------------------

زیباشناختی و هنری	نقد هنری، نمایش، سرود، کار دستی، سفالگری، عکاسی، حجم سازی، صنایع دستی، نقاشی، خوشنویسی، مرمت آثار باستانی، فیلم سازی، طراحی و دوخت لباس، گلدوزی میراث فرهنگی (بناها، البسه، داستان‌ها، اشعار و ضرب‌المثل‌های محلی، نحوه گرم کردن و خنک کردن منازل در گذر زمان)، آداب و رسوم هر منطقه برای شروع سال/فصل جدید، تولد کودک، بلوغ نوجوان، اتمام بافت فرش، بدرقه و استقبال از مسافران، دید و بازدید و مهمانی، کاشت و داشت محصولات کشاورزی و باغی	خلق آثار هنری و به نمایش گذاشتن و فروش آنها، ارائه گزارش بررسی‌های خود پیرامون آداب و رسوم محلی، اجرای نمادین آداب و رسوم محلی، مشاهده طبیعت، بازدید از موزه‌ها، نمایشگاه‌ها، مراکز فرهنگی هنری، آثار باستانی، شرکت در فعالیت‌های گروهی برای حفظ میراث فرهنگی
--------------------------	--	--

اقتصادی و حرفه‌ای	آشنایی با حرفه‌های مختلف، آموزش کشاورزی و باغبانی، تعمیر وسایل مختلف، خیاطی، کسب درآمد از طریق هنر، تجارت و بازرگانی، پس انداز، خرید و فروش، سرمایه گذاری، تولید محصول، کارآفرینی،	فروش محصولات و ارائه خدمات به اهالی محل، مصاحبه با کسبه و صاحبان مشاغل محلی، شرکت در برداشت محصولات باغی و کشاورزی منطقه
علمی و فناوریانه	مهارت‌های ICDL، نقد رسانه، تحلیل محتوا، تفکر انتقادی، طراحی و تولید محتوای الکترونیکی، تولید کتاب صوتی، برنامه نویسی، بازی‌های رایانه‌ای آزمایشگاه علوم، کارگاه ریاضی، نجوم، رباتیک	بازدید از نمایشگاه‌ها و مراکز علمی، شرکت در فعالیت گروه‌ها و انجمن‌های علمی، ارائه نتایج فعالیت‌های خود به شیوه‌های مختلف مکتوب، دیداری و شنیداری و الکترونیکی

فراستات
مهارت‌های
عمومی توسعه
فردی

پرسشگری، مطالعه و یادگیری (مشاهده، تشخیص مسئله، گردآوری و سازماندهی اطلاعات، حدس و آزمایش، نتیجه‌گیری، تحلیل، ارزیابی، بررسی و یافته‌ها)،
خلاقیت و نوآوری، خواندن (خواندن انواع متون، درک پیام متن خواندنی،
تندخوانی، نقد متن خواندنی و ...)، نوشتن (نوشتن انواع متون ادبی، علمی، داستانی،
زندگینامه، فولکلوریک) نقد ادبی، تقویت حافظه دیداری و شنیداری، دقت،
تمرکز، یادداشت‌برداری، خلاصه‌نویسی، سمینار (فردی و گروهی؛ با استفاده از
قالب‌های مختلف چون نمایش، فیلم، نرم‌افزارهای مناسب، ...)، بازی‌های فکری
مهارت‌های زندگی (خودشناسی، خودراهبری، انتخاب و تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی،
مدیریت هیجانات، تاب‌آوری، خودکارآمدی) بهداشت و تغذیه، ایمنی و سلامت،
آشپزی، چیدمان منزل

بازدید از نمایشگاه‌ها و مراکز علمی،
صنعتی، تولیدی، شرکت در فعالیت
گروه‌ها و انجمن‌های علمی و ادبی، دیدار
با عالمان، مخترعان، صنعتگران و
دانشمندان، طراحی و اجرای برنامه سیر
مطالعاتی، ارائه نتایج فعالیت‌های پژوهشی
علمی خود به صورتی خلاق و جذاب

با آرزوی سلامتی و موفقیت
وبلاگ : akhavan049.blog.ir

